



adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Bestemmingsplan | Toelichting

Paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines

Gemeente Wijk bij Duurstede

Datum: 12 oktober 2021

Projectnummer: 200249

ID: NL.IMRO.0352.bgbWindturbines-bva1

INHOUD

TOELICHTING

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doelstelling	3
1.2	Paraplubestemmingsplan	3
1.3	Ligging plangebied	4
1.4	Geldende bestemmingsplannen	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Planbeschrijving	6
2.1	Windenergie op land	6
2.2	Wat is een kleinschalige windturbine?	6
2.3	Uitgangspunten	6
2.4	Locatiekeuze Wijk bij Duurstede	7
2.5	Ruimtelijke procedure	9
3	Beleidskader	11
3.1	Nationaal beleid	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Gemeentelijk beleid	13
3.4	Conclusie	14
4	Omgevingsaspecten	15
4.1	Flora en fauna	15
4.2	Bedrijven en milieuzonering	16
4.3	Slagschaduw	18
4.4	Bezonning	19
4.5	Archeologie en cultuurhistorie	19
4.6	Water	20
5	Wijze van bestemmen	21
5.1	Algemeen	21
5.2	Dit bestemmingsplan	21
6	Uitvoerbaarheid	22
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.	22
6.2	Economische uitvoerbaarheid	22
7	Procedure	24
7.1	Vooroverleg	24
7.2	Ontwerp	24

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidskaart

Bijlage 2: Notitie soortenbescherming

Bijlage 3: Aeries-berekening

Bijlage 4: Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Wijk bij Duurstede heeft de ambitie in 2030 klimaatneutraal te zijn. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie, zoals wind- en zonne-energie. Deze laatste vorm wordt al op grote schaal toegepast, maar windenergie is nog maar beperkt vertegenwoordigd binnen de gemeente. Met uitsluitend zonne-energie is het niet mogelijk klimaatneutraal te worden. Wind en zon zijn immers complementair aan elkaar. Het biedt energetische voordelen als beide vormen van duurzame energie beschikbaar zijn; zon in de zomer, wind in de winter. Daarom is windenergie - naast het opwekken van zonne-energie - één van de duurzame energiebronnen waar de gemeente Wijk bij Duurstede graag op wil inzetten. Dit betekent dat de gemeente ruimte wil bieden aan de toepassing van kleinschalige windturbines bij agrarische bedrijven in het buitengebied en bij bedrijven op bedrijventerrein Broekweg, waaraan thans een groeiende behoefte is. Dat blijkt onder meer uit de verschillende verzoeken die de gemeente onlangs heeft ontvangen.

Om te voorkomen dat (nieuwe) aanvragen ad hoc beoordeeld worden en het landschap ontsiert raakt door een gebrek aan sturing, heeft de gemeente de 'Beleidsnota kleinschalige windturbines' vastgesteld. Deze beleidsnota biedt een samenhangend afwegingskader, dat zowel de gemeente als initiatiefnemer(s) inzicht geeft in de ruimtelijke haalbaarheid van kleinschalige windturbines op het eigen erf.

De beleidsnota geeft aan welke gebieden binnen de gemeente kansrijk zijn voor de toepassing van kleinschalige windturbines en welke juist niet. Via randvoorwaarden en aandachtspunten wordt sturing gegeven aan de realisatie van kleinschalige windturbines en de wijze waarop deze in het landschap worden ingepast. Binnen de kaders van de beleidsnota hanteert de gemeente een positieve grondhouding. Echter blijft het ook maatwerk. Er kunnen zich nog steeds specifieke omstandigheden en belangen voordoen, waardoor een ontwikkeling geen doorgang kan vinden.

De bouw van kleinschalige windturbines is niet toegestaan op grond van de geldende bestemmingsplannen binnen de gemeente Wijk bij Duurstede, waardoor kleinschalige windturbines uitsluitend middels een buitenplanse afwijking (uitgebreide Wabo-procedure) kunnen worden verleend. Om kleinschalige windturbines sneller en eenvoudiger te kunnen vergunnen, wenst de gemeente een paraplubestemmingsplan op te stellen. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

1.2 Paraplubestemmingsplan

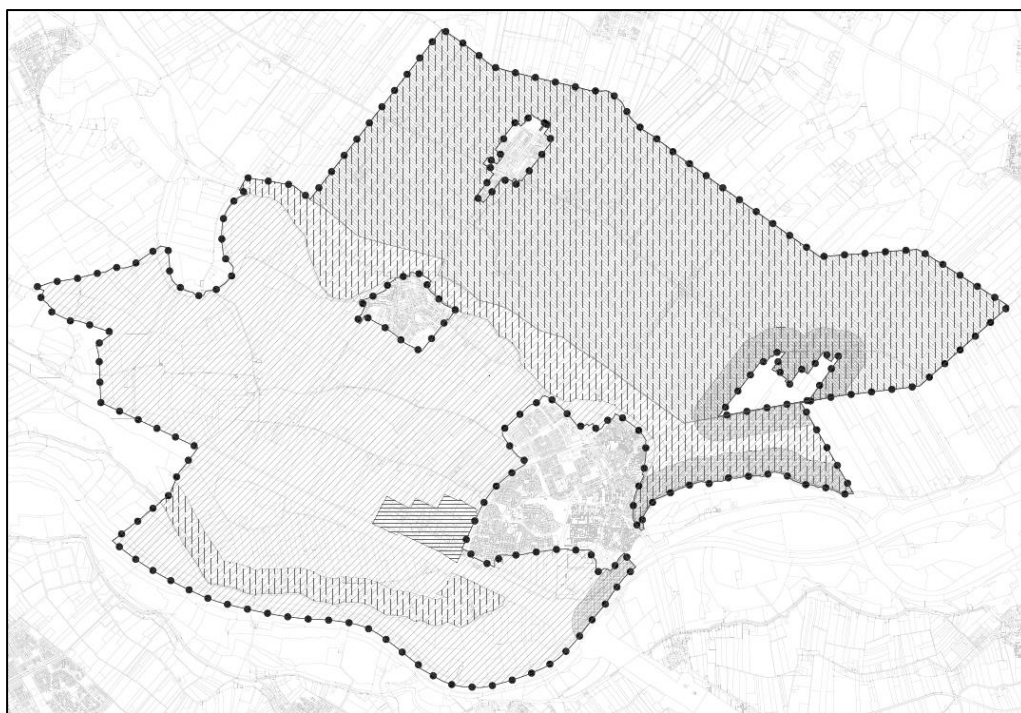
Dit bestemmingsplan is een paraplubestemmingsplan of zogenaamde thematische herziening. Dat is een bijzondere variant op een gewoon bestemmingsplan. Een bestemmingsplan herzielt of 'vervangt' normaal gesproken het voorheen geldende bestemmingsplan. Daarbij voorziet het nieuwe bestemmingsplan dan in een volledig planologisch-juridisch kader door middel van een verbeelding met bestemmingen en bijbehorende regels. Dit paraplubestemmingsplan heeft echter een ander doel en een

andere werking. Het doel van dit bestemmingsplan is uitsluitend het vastleggen van een juridisch-planologische regeling ten aanzien van kleinschalige windturbines, in de gehele gemeente Wijk bij Duurstede.

De opzet van het paraplubestemmingsplan is daarom zodanig dat alle ‘onderliggende’ bestemmingsplannen én regelingen van kracht blijven. De herziening bestaat uitsluitend uit het toevoegen van een uniforme regeling ten aanzien van kleinschalige windturbines aan de bestemmingsplannen binnen het plangebied. Voor het overige blijven de vigerende bestemmingsplannen dus gewoon gelden.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit het hele grondgebied van de gemeente Wijk bij Duurstede, met uitzondering van de gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied en de kernen binnen de gemeente. Op de navolgende afbeelding is de globale begrenzing van het plangebied weergegeven. Dit betreft een uitsnede van de verbeelding van dit bestemmingsplan. Voor een gedetailleerde begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar de oorspronkelijke verbeelding van dit bestemmingsplan.



Uitsnede verbeelding met daarop het plangebied aangeduid (Bron: SAB).

1.4 Geldende bestemmingsplannen

Ter plaatse van het plangebied zijn thans diverse bestemmingsplannen en wijzigingsplannen van kracht. Deze zijn raadpleegbaar via www.ruimtelijkeplannen.nl. Met voorliggend bestemmingsplan blijven alle onderliggende plannen onveranderd van toepassing.

1.5 Leeswijzer

In deze toelichting wordt in hoofdstuk 2 de bestaande situatie en de toekomstige situatie van het plangebied beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het relevante ruimtelijk beleid. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de milieuaspecten en de overige relevante ruimtelijke aspecten. Hoofdstuk 5 bevat een beschrijving van de juridisch-technische aspecten van de opgenomen regeling. Hoofdstuk 6 gaat in op de maatschappelijke uitvoerbaarheid en in hoofdstuk 7 komt de te doorlopen procedure aan bod.

2 Planbeschrijving

2.1 Windenergie op land

Opwekking van elektriciteit uit wind is in de jaren zeventig begonnen met kleine windturbines op boerenerven en bij woningen. In de jaren negentig verschenen de eerste echte windturbineparken op boerenland, langs wegen en in grote wateren. Het vermogen per turbine nam daarbij toe van enkele kilowatts tot 1 megawatt. Sindsdien gaat deze groei door: inmiddels worden windturbines geplaatst met vermogens van 3 tot maximaal 7,5 MW. De ashoogte van deze windturbines varieert van 90 tot 135 meter, waardoor de tiphoogte van de rotorbladen van 135 tot 198 meter reikt. Met de groei van het vermogen veranderde ook de strategie van plaatsing. Waar aanvankelijk de windturbine op het erf van de eigenaar stond, worden na 1990 steeds vaker plaatsen geselecteerd op grote afstand van woningen, waar het ruimtegebruik van het landelijk gebied zich leent voor toevoeging van windturbines.

De Rijksadviseur voor het landschap wees er in 2007 op dat de neiging tot inpassen of zelfs verstoppen van windturbines zonder een visie op het geheel niet verstandig is. Nederland is in feite al vol met ruimtegebruiksfuncties, en het inpassen van steeds grotere turbines leidt tot verrommeling van het Nederlandse landschap op te veel plaatsen. De laatste jaren is de kritiek op de komst van grootschalige windturbines toegenomen en wordt bijvoorbeeld gesproken over 'horizonvervuiling'. Onder meer als gevolg van de toenemende kritiek op grootschalige windturbines is er een terugkerende belangstelling voor kleinschalige windturbines op het eigen erf.

2.2 Wat is een kleinschalige windturbine?

Kleinschalige windturbines worden – zoals de naam al aangeeft – gebruikt voor kleinschalige opwekking van elektriciteit achter de meter. Onder kleinschalig wordt in dit bestemmingsplan verstaan; een windturbine waarvan de hoogte minimaal 11 meter¹ en maximaal 20 meter bedraagt. Ze worden ingezet om windenergie te benutten op locaties waar dat met grote windturbines niet mogelijk of wenselijk is. De opgewekte elektriciteit wordt ter plekke verbruikt, het eventuele overschot wordt geleverd aan het openbare net. Voor een verdere omschrijving wordt korthedshalve verwezen naar de beleidsnota 'kleinschalige windturbines', die als bijlage bij de regels is opgenomen.

2.3 Uitgangspunten

De gemeente Wijk bij Duurstede wil agrarische bedrijven in het buitengebied en bedrijven op bedrijventerrein Broekweg meer ruimte bieden een kleinschalige windturbine op het eigen erf op te richten. De gemeentelijke visie op kleinschalige windturbines

¹ Het voorliggende bestemmingsplan en bijbehorende beleidskader hebben nadrukkelijk geen betrekking op windturbines *kleiner* dan 11 meter. Dergelijke windturbines komen niet of nauwelijks boven de aanwezige bebouwing uit en hebben daardoor een beperkte impact op de omgeving. Bovendien zijn deze reeds toegestaan op grond van het geldende bestemmingsplan voor het buitengebied.

heeft een uitnodigend karakter, maar bevat tegelijkertijd de nodige spelregels waaraan voldaan moet worden. De beoordeling van concrete initiatieven is sterk afhankelijk van de gekozen locatie: *matcht* het initiatief met de eigenschappen en kwaliteiten van de betreffende plek? De beoordeling van een concreet initiatief is dan ook altijd maatwerk. De gemeente legt de bal bij initiatiefnemers, zij moeten een passend voorstel presenteren. De beleidsnota 'kleinschalige windturbines' biedt hiervoor de nodige handvatten. Deze beleidsnota bevat een toetsingskader waarin op hoofdlijnen is beschreven aan welke voorwaarden nieuwe initiatieven voor kleinschalige windturbines moeten voldoen. Bij de aanvraag dient de initiatiefnemer bijvoorbeeld aan te tonen dat de opgewekte (duurzame) energie wordt aangewend voor de primaire bedrijfsfunctie. Daarnaast dient beoordeeld te worden of ook met zonne-energie kan worden voorzien in de energiebehoefte. Concreet betekent dit dat eerst de daken van bedrijfsbebouwing optimaal benut moeten worden. Alleen wanneer het plaatsen van gebouwgebonden zonnepanelen niet mogelijk, wenselijk of rendabel is, of onvoldoende toereikend is om te voorzien in de energiebehoefte, kan medewerking worden verleend aan het plaatsen van één of meerdere windturbines. Het heeft de voorkeur per (agrarisch) bedrijf ten hoogste één kleinschalige windturbine te plaatsen. Dit geldt niet voor het coulisselandschap, omdat hier geen windturbine wordt toegestaan. In het stroomruglandschap en kommenlandschap bestaat wel de mogelijkheid meer dan één windturbine per agrarisch bedrijf te realiseren, met dien verstande dat deze mogelijkheid aan ten hoogste vier agrarische bedrijven wordt geboden (de aanvragen worden op volgorde van binnenkomst behandeld).

2.4 Locatiekeuze Wijk bij Duurstede

Wijk bij Duurstede staat in principe positief tegenover de realisatie van kleinschalige windturbines en hanteert daarbij een 'ja, mits' benadering. Dit betekent dat windturbines in principe mogelijk zijn, mits voldaan wordt aan de voorwaarden zoals geformuleerd in dit toetsingskader. Echter blijft het ook maatwerk. Er kunnen zich nog steeds specifieke omstandigheden en belangen voordoen, waardoor de realisatie van een kleinschalige windturbine geen doorgang kan vinden.

De gemeente ziet kansen voor het plaatsen van kleinschalige windturbines bij agrarische bedrijven in het buitengebied en bij bedrijven op bedrijventerrein Broekweg. In het buitengebied waait het harder, zodat ook een maximale opbrengst gegenereerd kan worden. Ook op bedrijventerreinen zijn kleine windturbines kansrijk, omdat ze hier minder storend zijn in het straatbeeld en er doorgaans minder woningen aanwezig zijn die hinder van de windturbines kunnen ondervinden.

Ondanks de positieve grondhouding van de gemeente, zijn er ook gebieden waar de ontwikkeling van kleinschalige windturbines op voorhand niet mogelijk is. Het gaat daarbij om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied of Natuurnetwerk Nederland, dan wel door de provincie zijn aangemerkt als 'Groene contour'. Ook het ontwikkelen van windturbines in woongebieden en/of stads- en dorpskernen is vanuit ruimtelijk oogpunt niet gewenst, doordat het rendement in stedelijk gebied lager is (door minder wind) en milieutechnisch ongewenste situaties ontstaan (de afstand tot omliggende woningen).

Locatiespecifieke omstandigheden

Ook in het buitengebied zijn kleinschalige windturbines niet overal wenselijk. Het coulisselandschap langs de Langbroekerwetering heeft een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde, vanwege de verkavelingsstructuur, monumentale lintbebouwing en landgoederen. Landbouw is hier bovendien sterk verweven met natuur. De aanwezigheid van kleinschalige windturbines leidt hier tot een onevenredige aantasting van de bestaande landschappelijke waarden. Kleinschalige windturbines zijn hier niet wenselijk. In voorliggend plan worden geen concrete mogelijkheden geboden voor kleinschalige windturbines in het coulisselandschap.

Voor het overige deel van het buitengebied – het stroomruglandschap en kommenlandschap – hanteert de gemeente daarentegen een positieve grondhouding. Dat wil zeggen; de gemeente staat hier positief tegenover de realisatie van kleinschalige windturbines, mits voldaan wordt aan de voorwaarden in deze beleidsnota. Ook hier kunnen zich locatiespecifieke omstandigheden voordoen, die een extra afweging rechtvaardigen. In dergelijke situaties hanteert de gemeente eveneens een 'ja, mits' benadering, maar gelden er extra randvoorwaarden. Dit geldt voor de realisatie van kleinschalige windturbines:

1. op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijke monument;
2. op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk (West) en Rijndijk;

Ad 1) kleinschalige windturbines kunnen het zicht op Rijks- of gemeentelijke monumenten verstoren of ontsieren. Voor windturbines op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijk monument geldt daarom: *ja, mits* een advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit² is verkregen.

Ad 2) kleinschalige windturbines op korte afstand van de Lekdijk(West) en Rijndijk kunnen het zicht vanaf deze dijken naar het achterliggende landschap mogelijk onevenredig verstoren of blokkeren. Kenmerkend voor beide dijken is namelijk het weidse uitzicht. Voor windturbines op minder dan 300 meter afstand van de Lekdijk(West) en Rijndijk geldt daarom: *ja, mits* een advies van een onafhankelijke landschapsdeskundige³ is verkregen.

Los van het verkrijgen van een advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en/of een onafhankelijke landschapsdeskundige, moet de aanvraag voor een kleinschalige windturbine altijd aan de randvoorwaarden uit deze beleidsnota voldoen. Navolgend wordt hier op ingegaan.

In bijlage 1 bij de toelichting is een beleidskaart opgenomen, waarin de gebieden zijn aangegeven die *niet* in aanmerking komen voor kleinschalige windturbines. Ook is aangegeven in welke gebieden kleinschalige windturbines (onder voorwaarden) *wel* zijn toegestaan. De gebieden waarvoor extra randvoorwaarden gelden (vanwege de aanwezigheid van een kwetsbaar of waardevol landschap), zijn voorzien van een arcering c.q. aanduiding 'overige zone - landschapswaarden'. Een uitzondering hierop vormen de zones rondom Rijks- en gemeentelijke monumenten, deze zijn niet op de kaart weergegeven. De aangewezen monumenten in (het buitengebied van) Wijk bij Duurstede zijn te raadplegen via de [gemeentelijke website](#).

² De CRK wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 1-1-2022) vervangen door de Adviescommissie voor de Omgevingskwaliteit.

³ Een door burgemeester en wethouders aan te wijzen onafhankelijke deskundige of commissie van deskundigen op het gebied van landschap.

Maximum aantal windturbines per gebied

Om grip te houden op het aantal kleinschalige windturbines is besloten om per gebied een maximum aantal windturbines vast te leggen. Gelet op het cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle karakter van het Langbroekerweteringgebied (coulisse-landschap) wordt hier geenkleinschalige windturbine toegestaan. De rest van het buitengebied - het stroomruglandschap en kommenlandschap – is vanuit landschappelijk oogpunt minder kwetsbaar. Hier wil de gemeente daarom maximaal 25 kleinschalige windturbines toestaan. Voor bedrijventerrein Broekweg geldt geen maximum aantal, omdat hier sprake is van een stedelijke omgeving.

2.5 Ruimtelijke procedure

Om kleinschalige windturbines eenvoudiger te kunnen vergunnen is in dit paraplubestemmingsplan een (binnenplanse) afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Deze afwijkingsbevoegdheid biedt het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid een omgevingsvergunning te verlenen voor de bouw van één (of meerdere) kleinschalige windturbine(s) bij (agrarische) bedrijven, mits:

- de windturbine binnen het bouwvlak wordt gebouwd;
- de (as)hoogte van de windturbine niet meer bedraagt dan 20 meter;
- het aantal windturbines gezamenlijk niet meer bedraagt dan:
 - o ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone - stroomrug- en kommenlandschap': 25;
- voldaan wordt aan de randvoorwaarden uit de 'Beleidsnota Kleinschalige windturbines', zoals opgenomen in bijlage 1 met de bijbehorende kaart in bijlage 2;
- indien de windturbine ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone – landschapswaarden' wordt gebouwd: een advies van een landschapsdeskundige is verkregen;
- indien de windturbine op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijk monument wordt gebouwd: een advies van de monumentencommissie is verkregen.

Daarnaast moet bij het verlenen van de omgevingsvergunning rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- het verlenen van de omgevingsvergunning mag niet leiden tot beperking van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden. Van belang daarbij kunnen zijn:
 - de bezonningssituatie;
 - de lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
 - zichtlijnen of visuele hinder;
 - het optreden van slagschaduw;
 - risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
 - geluidshinder; of,
 - de mogelijkheden tot voortzetting c.q. uitbreiding van een bestaand bedrijf;
 - een landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Ten aanzien van een landschappelijke kwaliteitsverbetering geldt dat onder meer aandacht dient te worden besteed aan zichtlijnen en de samenhang van de windturbini-

ne met andere gebouwen op het erf (als onderdeel van het erfensemble). Ook kan worden gedacht aan de realisatie van landschapsversterkende maatregelen (groen).

In aanvulling op de voornoemde voorwaarden moet bij iedere aanvraag (met een ecologisch rapport) worden aangetoond dat er geen beschermde soorten worden verstoord. Indien sprake is van verstoring wordt een omgevingsvergunning uitsluitend verleend indien een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is verkregen. Indien de aanvraag toeziet op de realisatie van een kleinschalige windturbine op minder dan 130 meter afstand van een Natura 2000-gebied, dient bij het verlenen van de omgevingsvergunning tevens aangetoond te worden dat de realisatie van de windturbine niet leidt tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het nabij gelegen Natura 2000-gebied.

3 Beleidskader

3.1 Nationaal beleid

3.1.1 *Structuurvisie Windenergie op land (2014)*

De Structuurvisie Windenergie op land (2014) is een uitwerking van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. In deze uitwerking presenteert het kabinet een ruimtelijk plan voor de door groei van windenergie op het grondgebied van Nederland (land en grote wateren, uitgezonderd de Noordzee). In 2020 moet er een opwekkingsvermogen van ten minste 6000 MW in de vorm van windturbines op land en in zoet water productief zijn, te realiseren met grootschalige en kleinschalige windenergie.

Toetsing

Op 30 april 2019 is de 'Monitor Wind op Land 2018' gepresenteerd. Doel van de monitor is een zo compleet, nauwkeurig en objectief mogelijk inzicht te geven in de voortgang van de afspraken tussen IPO en Rijk om in 2020 6.000 MW opgesteld vermogen aan windenergie gerealiseerd te hebben. De monitor laat zien in hoeverre elke provincie ruimte voor ontwikkeling van windenergie planologisch heeft vastgelegd en geeft inzicht in actuele ontwikkelingen rond de toepassing van het ruimtelijke beleid.

Kwantitatieve doelstelling Provincie Utrecht

In de Structuurvisie Windenergie op land is voor de provincie Utrecht een doelstelling van 65,5 MW vastgelegd. Aan het eind van 2018 stond in de provincie Utrecht 34,1 MW geïnstalleerd vermogen; dat is goed voor 52,1% van de provinciale doelstelling. Ten opzichte van 2017 is het geïnstalleerd vermogen gelijk gebleven. Er resteert in de provincie Utrecht een opgave van 31,4 MW (Netto) voor de doelstelling in 2020. Er zijn eind 2018 geen projecten waarvan de bouw in voorbereiding is. De provincie heeft 13,6 MW meer projectcapaciteit gepland dan strikt benodigd voor de doelstelling in 2020, waardoor het totaal op 120,7% komt.

Door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) wordt op basis van deze monitor ingeschat dat 34,1 MW operationeel vermogen in 2020 haalbaar is. Dit komt neer op 52,1% van de overeengekomen doelstelling. De resterende 31,4 MW die minimaal nodig is om de doelstelling te halen, kan waarschijnlijk niet tijdig operationeel zijn. De oplossing van de knelpunten in provincie Utrecht vergt inspanningen van alle partijen. Ten opzichte van de vorige editie van de monitor is er in de provincie Utrecht weinig veranderd. Intensief overleg met alle belanghebbenden heeft nog niet geleid tot versnelling of concrete stappen in het ruimtelijk spoor. Met het verstrijken van de tijd is tijdige realisatie van de doelstelling in de provincie zodanig buiten bereik geraakt dat ook haalbaarheid van realisatie in 2023 ter discussie staat. Ten opzichte van de vorige editie van de monitor is naar inschatting van RVO de haalbaarheid van de opgave in de provincie gelijk gebleven (0). Gegeven de stand van zaken per 31/12/2018 is het volgens RVO onwaarschijnlijk dat de volledige doelstelling voor 2020 door de betrokken partijen in de provincie Utrecht tijdig zal worden gerealiseerd.

De provincie Utrecht voldoet niet aan de doelstellingen zoals geformuleerd in de Structuurvisie Windenergie op land. Er dient dan ook meer windenergie te worden op-

gewekt binnen de provincie. Geconcludeerd wordt dat de beoogde ontwikkeling, de realisatie van kleinschalige windturbines in de gemeente Wijk bij Duurstede, bijdraagt aan de ambitie meer energie uit wind te genereren.

3.1.2 Conclusie

Met voorliggend paraplubestemmingsplan kunnen kleinschalige windturbines in het buitengebied van de gemeente Wijk bij Duurstede en op bedrijventerrein Broekweg eenvoudig(er) worden vergund, mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden. De ontwikkeling van kleinschalige windturbines draagt bij aan de nationale ambitie meer windenergie op het land op te wekken. Zodoende wordt gesteld dat onderhavig plan in lijn is met het Rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (herijking 2016)

Op 12 december 2016 is de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (herijking 2016) (PRS) vastgesteld door de Provinciale Staten van Utrecht. De structuurvisie is opgesteld om te zorgen voor een blijvend aantrekkelijke provincie. Via haar ruimtelijk beleid draagt de provincie bij aan een kwalitatief hoogwaardige fysieke leefomgeving, waarin het ook in de toekomst plezierig wonen, werken en recreëren is.

De PRS geeft de ruimtelijke ambities weer van de provincie Utrecht. Hierin staat welke doelstellingen de provincie van provinciaal belang acht, welk beleid bij deze doelstellingen hoort én hoe dit beleid uitgevoerd wordt. Deels loopt deze uitvoering via de Provinciale Ruimtelijke Verordening (herijking 2016) (PRV) die tegelijk met de PRS is opgesteld. De PRS is een structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op grond van de Wro heeft de PRS alleen een zelfbindende werking. Het is bindend voor de provincie, niet voor andere partijen. De PRV zorgt voor doorwerking van het beleid en is bindend voor de gemeenten.

In de PRS is het ruimtelijk beleid voor de periode tot 2028 beschreven. De provincie geeft aan welke doelstellingen van provinciaal belang worden geacht, welk beleid bij deze doelstellingen hoort en hoe uitvoering wordt gegeven aan dit beleid. De PRS richt zich op de volgende vier pijlers:

- duurzame leefomgeving;
- vitale dorpen en steden;
- beschermen kwaliteiten;
- dynamisch landelijk gebied.

Deze pijlers leiden tot twee belangrijke beleidsopgaven, namelijk het accent op de binnenstedelijke opgave en het behouden en versterken van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Dit zijn opgaven die nodig zijn om de provincie Utrecht aantrekkelijk te houden als vestigingsplaats.

De provincie Utrecht richt zich in haar verstedelijkingsbeleid primair op de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestaand stedelijk gebied: op die manier blijven steden, dorpen en kernen aantrekkelijk om te wonen, te werken en te ontmoeten en blijft het

landelijk gebied gevrijwaard van onnodige ruimteclaims. Ten behoeve van de leefbaarheid en bereikbaarheid wordt verstedelijking zo veel mogelijk gekoppeld aan haltes en knopen van het openbaar vervoersnetwerk.

Toetsing

Met de pijler duurzame leefomgeving wordt voorgesorteerd op de klimaatverandering. De ambitie van de provincie is om in 2040 klimaatneutraal en klimaatbestendig te zijn. Onderdeel hiervan is de groei van het gebruik van duurzame energiebronnen. De ruimtelijke opgave hierbij is het ruimte bieden voor het duurzaam opwekken van energie en de mogelijkheden bieden om energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar te brengen. De provincie wil het gebruik van alle duurzame energiebronnen stimuleren om de ambitie te kunnen halen.

Voor windenergie biedt de provincie Utrecht verschillende mogelijkheden. De provincie biedt ruimte voor kleinschalige particuliere initiatieven tot 20 meter en voor turbines vanaf 60 meter. Turbines tot 20 meter hebben beperkt rendement en beperkte impact op de omgeving. Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht. Turbines tussen 20 en 60 meter hebben een grotere impact op de omgeving en in relatie tot die impact een te beperkt (maatschappelijk) rendement. Daarom kiest de provincie ervoor om deze windturbines niet te faciliteren. Turbines vanaf 60 meter hebben in relatie tot hun impact daarentegen wel een grote bijdrage aan de ambities met betrekking tot duurzame energie.

Vorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van kleinschalige windturbines met een maximum hoogte van 20 meter (en een minimale hoogte van 11 meter). Vanwege hun beperkte impact op de omgeving worden deze aanvaardbaar geacht, zoals gesteld in de provinciale structuurvisie.

3.2.2 Conclusie

Voorliggend (paraplu)bestemmingsplan maakt de ontwikkeling van kleinschalige windturbines onder voorwaarden mogelijk, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de provinciale ambitie om in 2040 klimaatneutraal en klimaatbestendig te zijn. Kleinschalige windturbines hebben een beperkte impact op de omgeving en worden derhalve toelaatbaar geacht. Zodoende wordt gesteld dat onderhavig plan in lijn is met het provinciaal beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Beleidsplan Milieu en duurzaamheid 2016-2020

Het milieubeleidsplan is in samenwerking met de inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers opgesteld. In het plan zijn de doelen en acties opgenomen voor de periode 2016-2020. In maart 2016 is het beleidsplan vastgesteld. Onderdeel van het beleidsplan is de ambitie 'Wijk bij Duurstede klimaatneutraal in 2030'. In de ambitie wordt aangegeven dat zo veel mogelijk lokaal gerealiseerd dient te worden. In het beleidsplan komt duurzaamheid prominent aan de orde. De ambitie om energie-neutraal te worden, wordt gesteund door inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven van de gemeente.

Toetsing

De ontwikkeling van kleinschalige windturbines draagt bij aan de gemeentelijke ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2030. Naast het besparen van energie door middel van isoleren en ledverlichting, is het opwekken van duurzame energie een belangrijk middel om te kunnen gaan voldoen aan deze ambitie. De realisatie van kleinschalige windturbines kan hierin een belangrijke rol spelen.

3.3.2 Welstandsnota 2014

In Nederland staat de vormgeving van het collectieve beeld boven dat van het individuele object. Stedenbouw en architectuur zijn in Nederland van oudsher meer aan de orde van de dag dan bijvoorbeeld in België. Al sinds de 15de eeuw bestaan er in Nederland lokale verplichtingen ten aanzien van vormgevingsaspecten. In de Woningwet zijn verplichtingen aangegeven over het welstandsbeleid. Met deze welstandsnota en het hierin uitgedragen beleid wordt invulling gegeven het toegankelijk en toetsbaar maken van het welstandsbeleid. De welstandsnota is medio 2013 geactualiseerd vanwege nieuwe ontwikkelingen, veranderde inzichten en wetswijzigingen. De belangrijkste aanpassing betreft de introductie van een welstandsvrij gebied. Bouwplannen in dat gebied zullen niet langer worden getoetst aan welstandscriteria.

Toetsing

Iedere afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine (niet gelegen in een welstandsvrij gebied) zal beoordeeld worden door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). Daarbij wordt getoetst aan de voorwaarden zoals beschreven in de beleidsnota 'Kleinschalige Windturbines'.

3.4 Conclusie

Voorliggend (paraplu)bestemmingsplan draagt bij aan de ambitie van het Rijk om meer windenergie op land op te wekken. De ontwikkeling van kleinschalige windturbines met een hoogte tot 20 meter past binnen de kaders van het provinciaal beleid en draagt bovendien bij aan de gemeentelijke ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2030. Voorliggend plan is daarmee in lijn met het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid.

4 Omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven) gemeentelijke beleidskaders. Bovendien is een bestemmingsplan vaak een belangrijk middel voor afstemming tussen de milieuaspecten en ruimtelijke ordening. In dit hoofdstuk worden uitsluitend de voor dit paraplubestemmingsplan relevante omgevingsaspecten behandeld.

4.1 Flora en fauna

4.1.1 Algemeen

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming zijn de Wet natuurbescherming en provinciale verordeningen van toepassing. De provincies beschermen via de provinciale verordening waardevolle natuurgebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland, weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied. Daarnaast kunnen natuurgebieden of andere gebieden die essentieel zijn voor het behoud van bepaalde flora en fauna, aangewezen worden als Europees vogelrichtlijn- en/of habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming. Ook de bescherming van individuele plant- en diersoorten is geregeld in deze wet.

4.1.2 Toetsing

Voorliggend (paraplu)bestemmingsplan voorziet in een afwijkingsbevoegdheid om de bouw van kleinschalige windturbines bij agrarische bedrijven in het buitengebied en bij bedrijven op bedrijventerrein Broekweg mogelijk te maken. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen bij recht toegestaan. Derhalve is onderzoek naar flora en fauna in het kader van dit bestemmingsplan niet aan de orde. Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden of het initiatief leidt tot aantasting van op het perceel en in de omgeving aanwezige beschermde soorten. In de regels van dit bestemmingsplan is als voorwaarde opgenomen dat bij de realisatie van een kleinschalige windturbine uit een ecologisch onderzoek moet blijken dat er geen beschermde soorten worden verstoord, dan wel een ontheffing is verkregen. Ten behoeve van dit bestemmingsplan is een notitie soortenbescherming⁴ opgesteld, waarin de effecten van kleinschalige windturbines op beschermde soorten in algemene zin beschouwd. Hieruit blijkt dat de effecten op onder meer vleermuizen en vogels nihil zijn, mits de nodige maatregelen in acht worden genomen (o.a. het respecteren van een minimale afstand tot vliegroutes). De betreffende notitie is als bijlage bij de toelichting opgenomen.

⁴ SAB (2021). Notitie soortenbescherming paraplubestemmingsplan kleinschalige windturbines. Wijk bij Duurstede. Projectnummer: 200249. 19 februari 2021.

Verder geldt dat het niet is toegestaan een windturbine te bouwen op gronden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied en/of onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Ook ter plaatse van de gronden die door de provincie zijn aangewezen als 'groene contour' is het bouwen van kleinschalige windturbines uitgesloten.

Daar waar windturbines worden beoogd binnen een afstand van 130 meter vanaf Natura 2000-gebied én waar bij de aanleg geen (extern) elektrisch materieel wordt ingezet, dient met een stikstofberekening te worden aangetoond dat de bouw van de windturbine(s) niet leidt tot significant negatieve effecten op de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Dit is als voorwaarde in de afwijkingsbevoegdheid opgenomen. De realisatie van windturbines op een afstand van meer dan 130 meter hebben op voorhand geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Dit blijkt uit de Aerius-berekening die in het kader van dit paraplubestemmingsplan is uitgevoerd en als bijlage 3 bij de toelichting is opgenomen.

4.1.3 Conclusie

Het aspect flora en fauna vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

4.2.1 Algemeen

Indien door middel van een plan nieuwe, milieuhindergevoelige functies mogelijk worden gemaakt, dient te worden aangetoond dat deze niet worden gerealiseerd binnen de hinderzone van omliggende bedrijven. Anderzijds mogen milieuhindergevoelige functies in de directe omgeving van het plangebied niet negatief worden beïnvloed door de ontwikkelingen die met een plan mogelijk worden gemaakt.

Milieuzonering zorgt voor een voldoende afstand tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) in ruimtelijke plannen. Het doel hiervan is enerzijds in ruimtelijke plannen milieuhinder bij woningen (en andere gevoelige functies) te voorkomen, en anderzijds aan bedrijven voldoende milieuruimte te bieden voor het uitoefenen van hun bedrijfsactiviteiten: "zware" bedrijven zullen verder van gevoelige bestemmingen worden gesitueerd dan "lichte" bedrijven.

Een belangrijk hulpmiddel bij milieuzonering is de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. De bedrijven in de VNG-brochure zijn opgenomen in een tabel, die is ingedeeld in milieucategorieën, waarbij per bedrijf is aangegeven wat de gewenste afstand tot een rustige woonwijk dient te zijn (de zogenaamde afstandentabel). Deze afstanden kunnen als basis worden gehanteerd, maar zijn indicatief. In het algemeen wordt door middel van het aanbrengen van een zonering tussen bedrijvigheid en woonbebouwing de overlast ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten zo laag mogelijk gehouden.

4.2.2 Toetsing

Voorliggend (paraplu)bestemmingsplan staat geen nieuwe ontwikkeling bij recht toe. Zodoende kan een nadere beoordeling voor het aspect bedrijven en milieuzonering achterwege blijven. Indien sprake is van de realisatie van een kleinschalige windturbine (middels een afwijkingsbevoegdheid) gelden de voorwaarden in de regels van dit bestemmingsplan. Daarin is onder meer bepaald dat het verlenen van een omgevingsvergunning niet mag leiden tot beperking van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden. Van belang daarbij kunnen zijn:

- de bezonningssituatie;
- de lichttoetreding in nabijgelegen bebouwing;
- zichtlijnen of visuele hinder;
- het optreden van slagschaduw;
- risico's voor gevoelige of kwetsbare objecten;
- geluidshinder; of,
- de mogelijkheden tot voortzetting c.q. uitbreiding van een bestaand bedrijf;

Navolgend wordt hier nader op ingegaan.

Geluidhinder en gevaar

In de VNG-brochure bedrijven en milieuzonering worden ook windmolens genoemd. Windmolens worden beschouwd als milieuhinderveroorzakende functies. Voor een windmolen met een wiekdiameter van 20 meter geldt een indicatieve richtafstand van 100 meter voor het aspect geluid en 30 meter ten aanzien van het aspect gevaar. Indien een kleinschalige windturbine binnen 100 meter van een gevoelige functie (zoals een woning) wordt gerealiseerd, dient middels een akoestisch onderzoek te worden aangetoond dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Een onderzoek naar externe veiligheid is benodigd indien de windturbine op minder dan 30 meter van een kwetsbaar object (zoals een woning) wordt gesitueerd.

Daglichttoetreding

De kleinschalige windturbines kennen een maximum ashoogte van 20 meter. Deze bouwhoogte kan leiden tot verminderde daglichttoetreding. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor kleinschalige windturbines dient aangetoond te worden dat de bouw van de windturbine niet leidt tot een aantasting van de daglichttoetreding bij omliggende woningen. Een mogelijke methode voor het onderzoeken van daglichttoetreding is het bepalen van de daglichtfactor. De daglichtfactoren worden berekend onder een CIE Overcast Sky. Een CIE Overcast Sky is een gestandaardiseerde bewolkte hemel waarin directe zon geen rol speelt. De daglichtfactor dient berekend te worden met een lichtsimuleringscomputerprogramma.

4.2.3 Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.3 Slagschaduw

4.3.1 Algemeen

Windturbines kunnen leiden tot bewegende slagschaduw wanneer de zon schijnt. Slagschaduw op bijvoorbeeld ramen van woningen kan als hinderlijk worden ervaren. De weersomstandigheden, de afstand tussen blootgestelde locatie en windturbine, de stand van de zon, het al dan niet draaien van de windturbine en de draaisnelheid van de rotor zijn bepalende factoren voor de duur van de periode waarin slagschaduw op een bepaalde locatie optreedt (slagschaduwduur).

Stilstandvoorziening

De Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Rarim) stelt dat windturbines voorzien moeten worden van een automatische stilstandvoorziening indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten (woningen, scholen, ziekenhuizen e.d.), voor zover:

- de afstand tussen de woningen of andere gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt;
- gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden op de woning of het gevoelige object. Deze norm kan worden vertaald in een tijdsduur van 5 uur en 40 minuten per jaar.

Schittering

Mensen kunnen last hebben van hinderlijke schitteringen van zonlicht op de bewegende rotorbladen van de windturbines. Een antireflecterende laag / matte coating op de rotorbladen voorkomt schittering. Alle nieuwe windturbines zijn tegenwoordig voorzien van een dergelijke matte coating, waardoor geen sprake meer kan zijn van schitteringseffecten. Aan dit aspect is daarom verder geen aandacht besteed.

4.3.2 Toetsing

Voorliggend (paraplu)bestemmingsplan voorziet in een afwijkingsbevoegdheid om de bouw van kleinschalige windturbines bij agrarische bedrijven in het buitengebied en bij bedrijven op bedrijventerrein Broekweg mogelijk te maken. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen bij recht toegestaan. Derhalve is onderzoek naar slagschaduw in het kader van dit bestemmingsplan niet aan de orde. Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden of het initiatief leidt tot schaduwhinder voor omliggende woningen.

In algemene zin kan gesteld worden dat een windturbine met een hoogte van 20 meter op 21 december (wanneer de zon het laagst staat (op $16,5^\circ$)) een schaduwlengte kent van 67,5 meter ($2000 / \tan 16.5 = 6752$ cm). Omdat in de beleidsnota 'Kleinschalige windturbines' is bepaald dat de afstand van een kleinschalige windturbine tot een woning van derden tenminste 80 meter moet bedragen, kan schaduwhinder op voorhand worden uitgesloten.

4.3.3 Conclusie

Het aspect slagschaduw vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.4 Bezoning

4.4.1 Algemeen

Er bestaan in Nederland geen formele wettelijke normen en eisen ten aanzien van de bezoning voor bebouwing. Gemeenten zijn daarom vrij om een eigen invulling te geven aan de eisen omtrent bezoning. Wel zijn er normen van TNO; de lichte norm en de strenge norm.

Om het toetsen aan deze norm mogelijk te maken is er een vast meetpunt bepaald. De bezoning wordt gemeten in het midden van de vensterbank aan de binnenzijde van het glas in de woonkamer. Daarbij hanteren de meeste bureaus een hoogte van 75 cm boven het peil van de afgewerkte vloer van de betreffende verdieping. De methode van het toetsen van bezoning kan per gemeente verschillen. Zo zijn er ook gemeenten die de bezoning van gevels, onafhankelijk van de plaats van de ramen, als maatgevend beschouwen.

4.4.2 Toetsing

Er worden met voorliggend paraplubestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen bij recht toegestaan. Derhalve is onderzoek naar bezoning in het kader van dit bestemmingsplan niet aan de orde. Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden of het initiatief leidt tot verminderde zonlichttoetreding voor omliggende woningen.

In algemene zin geldt dat een windturbine met een hoogte van 20 meter op 21 december (wanneer de zon het laagst staat (op $16,5^{\circ}$)) een schaduwlengthte kent van 67,5 meter ($2000 / \tan 16.5 = 6752$ cm). Omdat in de beleidsnota 'Kleinschalige windturbines' is bepaald dat de afstand van een kleinschalige windturbine tot een woning van derden tenminste 80 meter moet bedragen, kan schaduwhinder op voorhand worden uitgesloten.

4.4.3 Conclusie

Het aspect bezoning vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.5 Archeologie en cultuurhistorie

4.5.1 Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Valletta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Op grond van artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten ook cultuurhistorische waarden worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

4.5.2 Toetsing

Onderzoek naar eventueel aanwezige archeologische waarden is in het kader van dit bestemmingsplan niet aan de orde, omdat uitsluitend wordt voorzien in een afwijkingmogelijkheid. Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden of archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Hiervoor is in de onderliggende bestemmingsplannen een dubbelbestemming opgenomen.

Ten aanzien van cultuurhistorie zijn voorwaarden gesteld in de 'Beleidsnota kleinschalige windturbines'. Windturbines kunnen namelijk het zicht op Rijks- of gemeentelijke monumenten verstoren of ontsieren. Voor windturbines op minder dan 100 meter afstand van een Rijks- of gemeentelijk monument geldt een ja, mits-regime, maar er is wel sprake van een extra randvoorwaarde. Het plaatsen van windturbines is hier uitsluitend toegestaan indien een advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is verkregen.

4.5.3 Conclusie

De aspecten archeologie en cultuurhistorie vormen geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.6 Water

Het opnemen van een waterparagraaf in een bestemmingsplan is wettelijk verankerd in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en het overleg met het waterschap wordt gevoerd op basis van ex artikel 3.1.1 Bro. In de waterparagraaf dient te worden uiteengezet wat voor gevolgen het plan in kwestie heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater.

Het plaatsen van kleinschalige windturbines is alleen toegestaan middels een omgevingsvergunning (via een afwijkingsbevoegdheid). Per situatie (elke afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag voor een kleinschalige windturbine) zal beoordeeld moeten worden wat het effect op de waterhuishouding is.

5 Wijze van bestemmen

5.1 Algemeen

Voor het bestemmingsplan is gebruikgemaakt van de in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen standaardvorm van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP2012). Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, planregels en een toelichting. De verbeelding en de planregels vormen samen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast.

De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beoogde redenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Ook is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan. Tot slot maakt een eventuele bijlage onlosmakelijk onderdeel uit van het bestemmingsplan.

5.2 Dit bestemmingsplan

Voorliggend paraplubestemmingsplan voorziet in de juridisch-planologische regeling over de realisatie van kleinschalige windturbines (met een minimale hoogte van 11 meter en een maximale hoogte van 20 meter) in de gemeente Wijk bij Duurstede. Hiermee gaat voor alle geldende plannen in de gemeente Wijk bij Duurstede dezelfde regeling voor kleinschalige windturbines gelden. In de plannen waarin nog geen regeling voor windturbines was opgenomen, wordt dit nieuw toegevoegd. Het paraplubestemmingsplan heeft alleen betrekking op de regeling voor windturbines en beoogt geen wijziging aan te brengen in de overige regels van de vigerende plannen.

Kleinschalige windturbines

De regeling voor kleinschalige windturbines is opgenomen in de algemene regels. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige windturbine wordt slechts verleend, indien is aangetoond dat de beoogde ontwikkeling voldoet aan het ruimtelijk beleid, de regels zoals opgesteld in dit bestemmingsplan en de diverse milieuaspecten (zie hoofdstuk 4 van deze toelichting en artikel 6.2 van de regels).

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid.

De gemeente Wijk bij Duurstede heeft de ambitie in 2030 energieneutraal te zijn. Om dit te bereiken is het van belang het energieverbruik te verminderen en over te schakelen op hernieuwbare vormen van energie, zoals wind- en zonne-energie. Kleinschalige windturbines kunnen daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Om deze sneller en eenvoudiger te kunnen vergunnen is voorliggend paraplubestemmingsplan opgesteld. Daarmee levert de gemeente een bijdrage aan het oplossen van een maatschappelijk vraagstuk; de energietransitie.

Maatschappelijk draagvlak

De gemeente Wijk bij Duurstede hecht veel waarde aan het creëren van draagvlak en participatie. De ervaring leert dat een zorgvuldige inpassing en vroege betrokkenheid van omwonenden en andere belanghebbenden van groot belang is voor het creëren van voldoende draagvlak voor kleinschalige windturbines. Bij het plaatsen van één of meerdere kleinschalige windturbines moet rekening worden gehouden met de maat, schaal en het karakter van de omgeving. Met een juiste situering op het erf en een goede kleurstelling is een zorgvuldige inbedding in het landschap goed mogelijk. Door de wensen (en eventuele bezwaren) van omwonenden vroegtijdig te inventariseren en waar mogelijk te honoreren, wordt de betrokkenheid vergroot en de uiteindelijke kans op bezwaren verkleind. Ook financiële participatie van omwonenden of de realisatie van andere wensen van omwonenden, kan bijdragen aan het creëren van draagvlak. Mogelijk kan gezamenlijk worden opgetrokken, waardoor voor alle partijen meerwaarde ontstaat.

Zoals in de beleidsnota is vermeld dient een initiatiefnemer te zorgen voor draagvlak. Voor het creëren van draagvlak geldt een inspanningsverplichting; dit dient aantoonbaar (en verifieerbaar) gemaakt te worden. De initiatiefnemer kan dit aantonen met (aan te leveren) verslagen van bewonersbijeenkomsten, door inzicht te geven in hoe het plan is verrijkt met de inbreng en wensen van de omgeving en/of door middel van handtekeningen van omwonenden onder een verklaring van geen bezwaar. Onder omwonenden worden in ieder geval verstaan de eigenaren van percelen die direct grenzen aan het perceel waarvoor een omgevingsvergunning voor een kleinschalige windturbine wordt aangevraagd.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Op basis van artikel 3.1.6, lid 1, sub f van het Besluit ruimtelijke ordening dient bij de voorbereiding van een bestemmingsplan onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan. De ontwikkelingen die concreet mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan moeten (economisch) uitvoerbaar zijn, omdat er anders sprake is van een oneigenlijke bestemming.

Voorliggend bestemmingsplan staat geen nieuwe ontwikkelingen (bij recht) toe. Het opstellen van een exploitatieplan overeenkomstig artikel 6.12, lid 2 onder a. van de

Wet ruimtelijke ordening is derhalve niet nodig. De kosten voor het opstellen van het paraplubestemmingsplan worden gedragen door de gemeente.

Indien de realisatie van één of meerdere kleinschalige windturbines tot planschade leidt, wordt deze planschade door de gemeente verhaalt op de betreffende initiatiefnemer.

De economische uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan is hiermee aangetoond.

7 Procedure

De procedure voor vaststelling van een bestemmingsplan is geregeld in de Wet ruimtelijke ordening. Aangegeven is dat tussen de gemeente en verschillende instanties waar nodig overleg over het plan moet worden gevoerd, voordat een ontwerpbestemmingsplan ter visie kan worden gelegd. Bovendien is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing (zienswijzenprocedure).

7.1 Vooroverleg

Volgens artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening moet het bestemmingsplan worden voorgelegd aan het waterschap en aan die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn.

In het kader van het wettelijk vooroverleg zijn de vaste overlegpartners van de gemeente Wijk bij Duurstede geconsulteerd. Daarbij is één reactie ingekomen. De gemaakte opmerkingen vormden aanleiding de toelichting en regels op onderdelen aan te scherpen.

7.2 Ontwerp

Het ontwerpbestemmingsplan “Paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines” heeft van 5 november tot en met 16 december 2020 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken aan de gemeenteraad. Er zijn in totaal 184 zienswijzen ingekomen. Deze zienswijzen zijn samengevat en van een antwoord voorzien in de ‘Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen’⁵, die als bijlage 4 bij deze toelichting is opgenomen. Korte tijdshalve wordt hiernaar verwezen.

⁵ SAB (2021). Nota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen. Paraplubestemmingsplan Kleinschalige windturbines. Projectnummer: 200249. 6 juli 2021.